

OKRUHY KE STÁTNÍ ZKOUŠCE ZE SPECIALIZAČNÍHO PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA PRO
OBOR UČITELSTVÍ PRO 1.STUPEŇ

1. Druhy výtvarného umění mezi ostatními uměleckými obory

- a) Obory a podobory výtvarného umění.
- b) Výtvarné techniky (plošné, prostorové a časoprostorové), instrumenty a materiály. Jejich aplikace ve výtvarné výchově.

2. Specifické postavení výtvarné výchovy ve vzdělávacím systému.

- a) Historie výtvarného vzdělávání v období před a po zavedení povinné školní docházky.
- b) Význam VV v primárním vzdělávání. Struktura hodiny výtvarné výchovy. Motivace, zadání úkolu, tvůrčí fáze, hodnotící fáze.

3. Rozhodování učitele ve výtvarné výchově.

- a) Cíl, obsah, úkol. Učivo VV. Přidaná hodnota. Prekoncept - koncept. Kompetence učitele výtvarné výchovy.
- b) Námet, výtvarný problém a technika. Druhy výtvarných činností.

4. Oblast Umění a kultura v RVP

- a) Výtvarná výchova v RVP. Proměna vzdělávacího obsahu VV. Směry, proudy a tendence v současné výtvarné výchově. Vizuální gramotnost. Výtvarný zážitek, prožitek, empatie.
- b) Vizuálně obrazné vyjádření, vizuálně obrazné prostředky. Funkční slovník učitele. Výtvarné vidění a výtvarné myšlení. Vztah námetu a výtvarné techniky, uplatnění mezipředmětových vztahů.

5. Výtvarné řady a projekty

- a) Cyklus v dějinách výtvarného umění (diptych, triptych, křížová cesta, grafický cyklus atd.)
- b) Výtvarná řada metodická, tematická, výtvarný cyklus, výtvarný projekt. Myšlenková a námětová mapa.

6. Prezentace výsledků výtvarné tvorby

- a) Kognitivní a komunikativní funkce výtvarného projevu. Reflexivní dialog. Prezentace dětské výtvarné tvorby. Výtvarné soutěže a přehlídky. Archivace.
- b) Současné výtvarné umění jako inspirace výtvarných aktivit (autoři, výstavy).

7. Kresba a grafika

- a) Kresebné a grafické techniky. Historický pohled na vývoj kresebných a grafických technik. Významní umělci.
- b) Specifikum kresby a grafiky v primárním vzdělávání. Netradiční techniky ve výtvarné výchově. Vývoj dětské kresby a její charakteristické znaky.

8. Malba

- a) Techniky malby. Netradiční instrumenty a materiály. Kombinované techniky. Historický vývoj malby, významní malíři. Teorie barev. Barevné kontrasty. Barevná symbolika.
- b) Problematika malby v primárním vzdělávání. Barva v dětském výtvarném projevu.

9. Prostorová tvorba

- a) Sochařství. Prostorová tvorba. Modelování, konstruování a tvarování. Materiály a techniky. Reliéf, socha, sousoší, plastika, prostorový objekt.
- b) Metodické problémy prostorové tvorby. Prostorová tvorba v pracovních činnostech.

10. Výtvarné hry a akční formy výtvarné tvorby

- a) Skupinová práce, organizace výuky, výhody a nedostatky. Výtvarná výchova mimo školní třídu. Výtvarný projev ve volnočasové pedagogice.
- b) Příklady tvorby akčních umělců současnosti. Inspirace pro výtvarnou výchovu.

11. Přírodní a textilní materiály ve výtvarné tvorbě.

- a) Přírodní a textilní materiály v dějinách výtvarného umění. Umění přírodních národů. Rituál a symbol v moderním umění (konceptuální umění, land art, body art). Problematika užitého umění ve výtvarné výchově.
- b) Aplikace ve výtvarné výchově. Materiály a techniky. Hygiena a bezpečnost.

12. Figurální tematika v umění a ve VV

- a) Proměny ideálu lidské krásy v dějinách (od pravěku po současnost). Proporce. Vztah figury a pozadí.
- b) Zobrazení lidské figury v předškolním a mladším školním věku. Charakteristické znaky podle vývojových období.

13. Vztah výtvarného projevu a literárního díla. Ilustrace.

- a) Ilustrace a iluminace. Významní ilustrátoři, techniky ilustrace vhodné v primárním vzdělávání. Typografie a počítačová grafika. Vývoj a historie písma. Piktogramy, ideogramy, fonogramy. Kaligrafie. Kniha jako umělecké dílo. Plakát.
- b) Ilustrativní úkoly ve VV, kniha, leporelo, komiks. Písmeno - znak jako výtvarný prvek.

14. Vnímání uměleckého díla

- a) Obsah a forma uměleckého díla. Vztah umělec - umělecké dílo - skutečnost. Tvůrčí proces. Typologie tvůrce a recipienta. Role diváka, tvůrce a interpreta. Analýza výtvarného díla.
- b) Výtvarná typologie žáků. Chyba ve výtvarné výchově. Problematika hodnocení a klasifikace ve výtvarné výchově. Kritéria hodnocení.

15. Umění a výtvarná výchova.

- a) Smysl a význam umění. Funkce umění. Umění a řemeslo. Umělecké památky regionu. Sbírky výtvarného umění, galerie. Regionální umělci.
- b) Metody práce s uměleckým dílem (parafráze, kopie, interpretace, galerijní animace). Návštěva výstavy, galerie, muzea, příprava učitele, metodické vedení, exkurze. Galerijní programy.

16. Moderní umění a výtvarná výchova

- a) Umění konce 19. století a počátku 20. století. Nástup individualismu ve výtvarném projevu.
- b) Koláž, asambláž, frotáž, dekalk, kombinované techniky nová média - fotografie, video, počítač.

17. Figurativní a nefigurativní umění.

- a) Umění 20. století. Absurdita v umění. Americká a evropská avantgarda.
- b) Stylizace, parafráze, nadsázka. Význam a využití „ismů“ ve výtvarné výchově, příklady z praxe.

18. Dějiny umění jako zdroj inspirace výtvarného pedagoga

- a) Pravěké a starověké umění. Rituál, mýtus, archetyp, symbol.
- b) Výtvarný projekt. Výtvarná dílna.

19. Kultura a umění středověku.

- a) Středověké umění. Objevy ve stavitelství a jejich vliv na proměny slohu, důležitá centra středověké kultury v Evropě a v Čechách. Renesance.
- b) Perspektiva a její druhy. Studijní kresba.

20. Umění od baroka po konec 19. století.

- a) Baroko, manýrismus, klasicismus, romantismus.
- b) Světlo a stín. Detail a celek. Kompozice.